

Handläggare
Julia Böhler
Telefon: 08-50802045

Till
Järva stadsdelsnämnd

Handlingsplan för arbete mot rasism

Svar på remiss från kommunstyrelsen, diarienummer KS 2024/1035

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat *Handlingsplan mot rasism* till Järva stadsdelsnämnd. Handlingsplanen riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser och syftar till att stärka och utveckla Stockholms stads arbete mot rasism. Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna. Järva stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till handlingsplanen och ambitionen att ta ett samlat grepp kring stadens arbete mot rasism. Förvaltningen lämnar i ärendet synpunkter avseende förtydliganden och tillägg som förvaltningen anses bör göras i handlingsplanen. Förvaltningen lämnar även synpunkter avseende den utbildning om alla former av rasism och dess konsekvenser som kommunstyrelsen ska tillhandahålla.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat *Handlingsplan mot rasism* till Järva stadsdelsnämnd.

Ärendet

Handlingsplanen mot rasism syftar till att stärka och utveckla Stockholms stads arbete mot rasism och riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen utgår från områden som staden har rådighet över såsom exempelvis utbildning, arbetsmarknad, idrott, kultur, bostäder och socialtjänst. Kommuners ansvar för samhällsuppgifter som direkt berör de enskilda invånarna pekas ut som särskilt betydelsefullt för arbetet mot rasism. Handlingsplanen kommer att ligga som bilaga till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna. Det övergripande målet

med handlingsplanen är: *Stockholms stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.*

Handlingsplanen tar upp alla former av rasism med särskilt fokus på afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer. I handlingsplanen identifieras tre utvecklingsområden, som svarar mot Stockholms stads program för de mänskliga rättigheternas fokusområden (kunskap och information, välfärd och service och delaktighet och inflytande). De tre utvecklingsområdena är:

- Öka kunskapen om rasism och diskriminering
- Motverka att barn och unga utsätts för rasism
- Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Inom varje utvecklingsområde har ett antal aktiviteter tagits fram. Som en del av att öka kunskapen om rasism och diskriminering ska till exempel kommunstyrelsen i samarbete med stadsdelsnämnderna se över hur arbetet mot rasism kan bli tydligare i det trygghetsskapande arbetet.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med verksamhetsplaneringen därtill formulera egna mål och aktiviteter med utgångspunkt i handlingsplanen och stadens budget. Nämnder och bolagsstyrelser ska integrera arbetet mot rasism i ordinarie verksamhet och det ska följas upp under budgetmål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt*. Stadens nämnder och bolagsstyrelser ska också säkerställa att kunskap om stockholmarnas upplevelser av rasism samlas in och används i utvecklingsarbetet samt att samverkan sker både inom staden och med civilsamhället, akademien, övrig offentlig sektor och näringslivet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Järva stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till handlingsplanen och ambitionen att ta ett samlat grepp kring stadens arbete mot rasism. Det nya upplägget med stadens program för de mänskliga rättigheterna och tillhörande handlingsplaner (däribland handlingsplan mot rasism) tydliggör att varje nämnd och bolag behöver ha en sammanhållen strategi och planering för sitt arbete med mänskliga rättigheter.

Avseende handlingsplanen mot rasism anser förvaltningen att avsnittet ”Vad är rasism?” kan utvecklas innehållsligt genom att

förtydliga vad normkritik och ett intersektionellt perspektiv kan innebära i arbetet mot rasism. Det här skulle också gå i linje med stadens MR-program som anger att stadens MR-arbete ska vara inkluderande, normkritiskt och ha ett intersektionellt perspektiv. Normkritik innebär bland annat att rikta fokus mot normen/normer i samhället eller i ett visst sammanhang/verksamhet och hur dessa normer gör att vissa identiteter, erfarenheter och/eller behov exkluderas och marginaliseras. Något som i sin tur leder till diskriminering och ojämlikhet. Stadens arbete mot rasism bör enligt förvaltningen till exempel även omfatta att synliggöra och utmana vithetsnormer och sekularitetsnormer som kan leda till diskriminering och ojämlikhet. I tidigare program (se till exempel *Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck*) har det funnits avsnitt där viktiga begrepp/utgångspunkter i arbetet beskrivs kortfattat. Förvaltningen föreslår ett liknande upplägg i handlingsplanen mot rasism. Det här skulle också kunna bidra till att göra avsnittet, och språket i det något mer tillgängligt.

Förvaltningen ser vidare positivt på att staden centralt tar fram utbildningar inom mänskliga rättigheter och som i det här fallet en utbildning om alla former av rasism och dess konsekvenser. Det här bidrar enligt förvaltningen till effektivitet, kvalitet och ökad likvärdighet avseende stadens arbete med utbildningsinsatser för att öka den interna kunskapen. Samtidigt ser förvaltningen med hänvisning till befintliga utbildningar (till exempel Hbtq-utbildning för ett normmedvetet bemötande) att det finns vissa utmaningar med så kallad diplomering eller certifiering. Möjligheten att behålla certifiering eller diplomering som gäller för en specifik arbetsgrupp är en utmaning i verksamheter som har förhållandevis hög personalomsättning. En viktig fråga i arbetet med att öka den interna kunskapen är hur en verksamhet behåller och arbetar utifrån kunskapen efter avslutad utbildning (och trots personalomflyttning eller personalomsättning). Metoder för att arbeta vidare med nyvunnen kunskap inom verksamheten är enligt förvaltningen en viktig aspekt att ha med i utformningen av utbildningen. Därtill ser förvaltningen behov av att utbildningar utformas med olika verksamheter i åtanke alternativt att det tas fram utbildningar som utformas specifikt för vissa verksamhetsområden för att bli så genomförbara och tillämpbara som möjligt.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jonas Eliasson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Bilaga – Handlingsplan mot rasism
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande – Handlingsplan mot rasism

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2025-01-09
Jonas Eliasson, Avdelningschef	2025-01-09